הגדה

של פסח

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב

הנה הסתיו עבר, הגשם
חלף הלך לו הנצנים נראו
בארץ עת הזמיר הגיע
וקול התור נשמע בארצנו
התאנה חנטה פגיה והגפנים
סמדר נתנו ריח.

הַגֶּשֶׁם חָלַף. הָלַךְ לוֹ
-עֲנָנִים הִתְפַּזְּרוּ וְאֵינָם.
הַשָּׂדוֹת מוֹרִיקִים
וּמְשַׂגְשְׂגִים.

כי תבאו

אל הארץ אשר אני נתן לכם
וקצרתם את קצירה והבאתם
את עמר ראשית קצירכם

עומר עומר תבואה חדשה
באגד אגודות בבר
גאלם אלומות בכר.

המלילות רכות בדעינים
זרעי הברכה עוד ספונים.
עומר, עומר...

האדמה תשא רוב תנמול
ברוך יברך בידינו היבול.
עומר, עומר...

עומר עומר בן קמה מבאר שבע ועד דן
זר ברכת האדמה חג חטה וחג דגן
הוא יובא הלוח פה יגל יוגב צעיר
ויונף תנופה לרום. בתנובת הניר.
עומר... עומר...

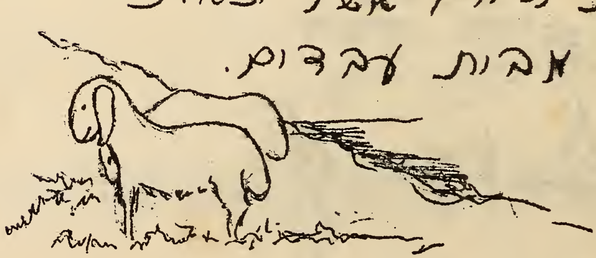
יורק כל זיו שדי
פרי עמל עמל ידי
באה באה מעמר
קול נשא ונזמר.
עומר, עומר...

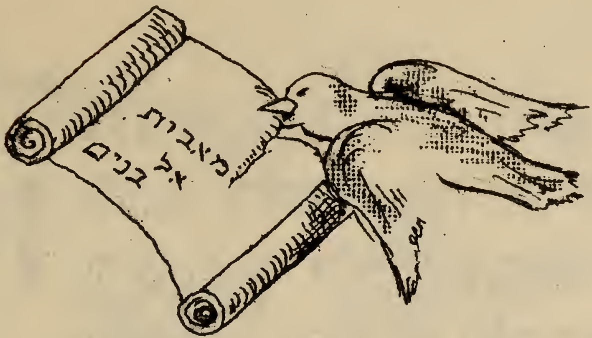
החדש הזה הוא
לכם ראש-חדשים
ראשון לכל חדשי
השנה חדש האביב

ובחדש האביב
בארבעה עשר
בו פסח הוא
זמן חרותנו
כי בעצם
היום הזה
יצאו
אבותינו
ממצרים.

זכור את היום אשר יצאת
ממצרים מבית עבדים.

מאבות אל בנים דרך כל הדורות
נמסר דבר יציאת מצרים זכרון
אישי אשר איננו מחויר ואיננו
דוהה.

"בכל דור ודור חייב אדם לראות
את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים"
אין לך שיא של הכרה היסטורית
מרומם מזה. ואין לך התמזגות
של יחיד וכלל ברחבי כדור העולם
ובעמקי הדורות גדולה מאשר בצו
פדגוגי עתיק זה.

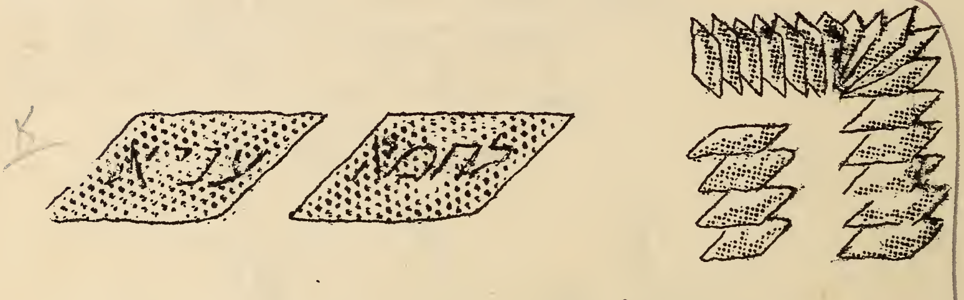
אינני יודע שום זכרון עתיק
שכולו מופנה לקראת העתיד,
שכולו סמל להווה ולעתיד
כמו

"זכר
ליציאת מצרים"

הרינו מוכנים

ומזומנים לספר ביציאת מצרים
ביחד עם כל ישראל, כי גם אנו יצאנו
מבית-עבדים מגיא ההריגה ובנינו בירת
בל ימוט ומדינה לנדחי ישראל על
אדמתם. ואת מועד החרות נוסיף לקדש
בבית הזה אנו ובנינו ובני בנינו עד עולם.

די אכלו אבהתנא
בארעא דמצרים
כל דכפין ייתי ויכול
כל דצריך ייתי ויפסח

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?

שבכל הלילות ובכל הימים הננו טרודים בבנין המשק ובחיי חולין ואין אנו מתפנים לעשות חשבון הנפש של העבר, ההוה והעתיד. ואילו הלילה הזה הננו מכונסים בביתנו ומכוונים את כל ישותנו לחזון המדינה העברית ולקבוץ גלויות.

הלילה הזה נאחד את עצמנו עם חזון הגאולה ונסכם את סכום דרכנו.

בכל הלילות והימים הננו נוטים לשכוח את האור הגדול השופע מיצירתנו. הלילה הזה נעשה את כל הספורים ספור אחד ואת כל השירים שיר אחד

זכר ליציאת מצרים.

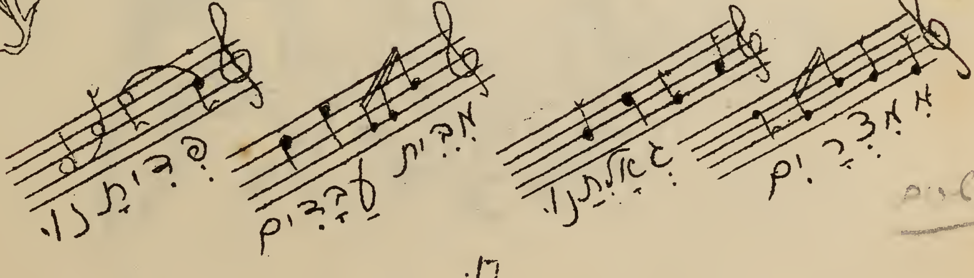

היו ישראל מקוששים את הקש
במדבר ורומסים בחמר ובקש
היה הקש נוקב את עקביהם והדם
מתבוסס בחמר והיו המצרים
מתנקים את ישראל בקירות.
הבתים לבנין והיו צועקים מתוך הבנין.

עבדים

היינו בכל דור ודור ובכל
אתר ואתר נפוצים בין
העמים נמקים במחשכי
הגלות משעבדים וגלות
על וגלות. בכל קצות
הארץ לא ידענו מרגוע
וחיינו תלויים לנו מנגד.

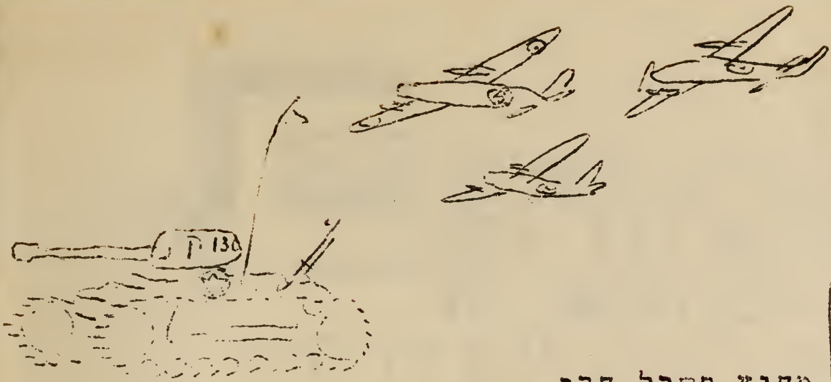

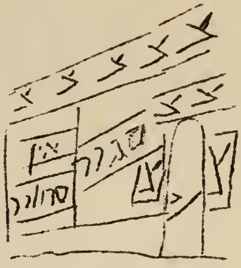
במתי מעט בשבעים
נפש ירדו אבותינו מצרימה
ובני ישראל פרו וישרצו.
וירבו ויעצמו במאד מאד.

בצאת
ישראל ממצרים
בית יעקב מעם
לועז: היתה יהודה
לקודשו ישראל
ממשלותיו הים
ראה וינוס הירדן
יסוב לאחור ההרים
ירקדו כאלים
גבעות כבני ציון:

בכל
דור ודור חיב
אדם לראות את
עצמו באילו הוא
יצא ממצרים.

מחוץ תשכל חרב.
אש קרה אוכלת את הלבבות.
מרוץ הזיון לא יודע גבול
ועל העולם מאיים חורבן חדש.

ומבית - המדינה בתוך מסבר
ובחוגי הישוב מתגבר החשבון
הפרטי והנוח.

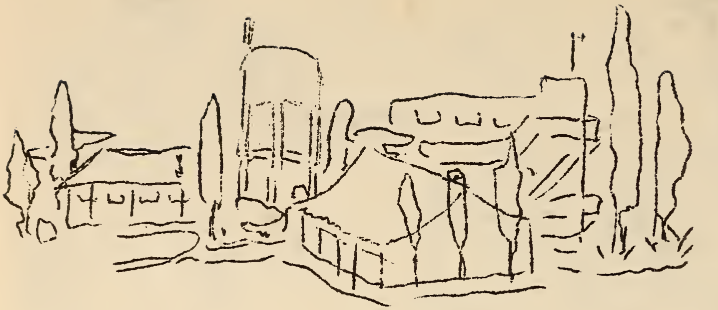
אל חוף הארץ ספינות באות,
האם לא אלינו הבאים?
ובתוך הישוב רבים הרוכלים
שמעו יש שבר בארץ, יש קרב
ויבואו להיות המאסף פה למחנות
ולאצור ביזת הקרב...
ובכסף, במאזני מרמה
ימכרו הכל.

העפיל לפיסגתנו גם לא יחלומו,
באשר מורא הקרב עליהם.
כתמול וכשלשום יבואו
היות רק המאספים למחנה...

הראשם הוא אשר יכל לכתר הגאולה?

כמגדלור עומד ספעלנו בתוך ים העליה
הסתגבר ומתנשא.
הקבוצות שומרות על גחלת החזון,
הטוהר המוסרי ויחסי אדם.
חגגנו השנה חגיגות מרובות של
יובלות קבוצותינו הותיקות.

יהי חלקי עמכם, ענוי עולם, אלמי נפש,
רוקמי חייהם בסתר, צנועי הגות ועלילה
חולמים נעלמים, ממעטי דברים ומרבי תפארת!
גנוזה חמדת רוחכם בתוככם כפנינה בקרקע ימים,
לבבכם היכל הקודש, ושפתיכם - שעריו הסגורים
שועים - ולא הוגד לכם, נגידי-רוח - ובל ידעתם
אתם השומרים הנאמנים לצלם אלהים בעולם.

עוד לא תם סבל הגולה.
מסך הברזל סוגר על חלק גדול
של אחינו במזרח אירופה.
ובמזרח הרחוק ישתולל צפיע
שנאת היהודים.
על מרבד הקסמים נמלטים אלינו
יהודי בבל.

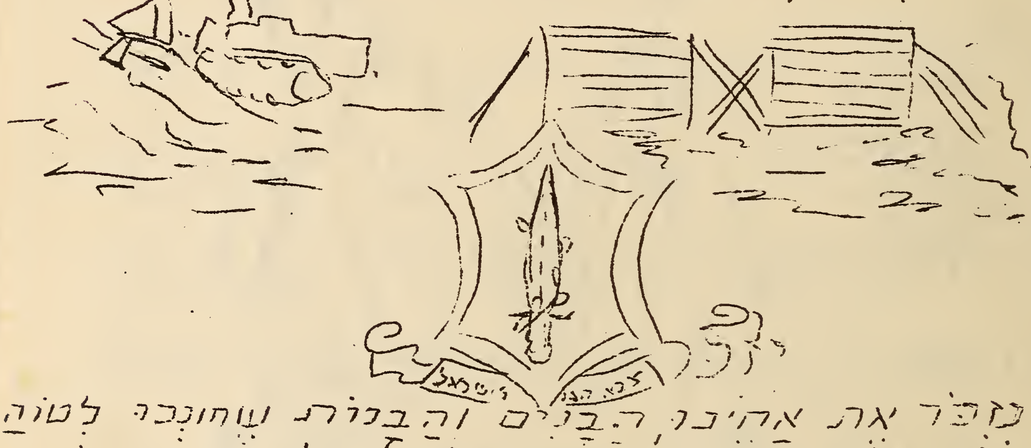
גלות בבל העתיקה שבגלויות,
מתחסלת לעינינו.
צאצאיהם של גולי בבל
ויוצרי התלמוד הבבלי
שבים למולדתם ההיסטורית.
זוהי עליה של הצלה ופקוח נפש.

אני רואה עכשיו את חגנו בבגדד הרחוקה,
את אמא המדליקה נרות ולוחשת תפילותיה
בשפתים נעות לאט-לאט.
אני רואה אותם כולם, לבושי לבן
עומדים מסביב לשולחן.
ארשת שמחה ושלוה על פניהם.
מקומי הקבוע, ליד אמא,
הוא בודאי פנוי הלילה.
הם יבואו. בודאי יבואו.
ארץ ישראל יש לה קסם משלה
למשוך אליה את בניה הפזורים
אשר עודם שוהים בגולה...

(מתוך מכתב של עולה חדשה)

ייבוש החולה נכנס לשלב בצוע,
במשך דורות חלמו אנשי ההתישבות
על ייבוש ביצה זו, שהפילה חללים
רבים מבין החולמים והלוחמים.
בכח העמל הננו מנצחים את הביצות
והמדבריות, על אף התנגדות מחזיקי
החרב במדבר.

הים ראה וינס, הירדן יסג לאחור!
חמו מדבריות! כמושכות מתחו כבישים!
אני יושב על הדוכן! אני העמל!
הלם באדיר, דפק אדם! גדלנה פרא, צפרנים!
אנו הולכים אלי עמל!
הה, אשריכן, האצבעות אוחזות מגל ביום קציר,
חובקות רגב כסה חרגול!

נזכר את אחינו הבנים והבנות שחונכו לטוה
מוסרו לעולם של צדק ולאהבת החירות והמולדת
אשר הלכו לקראת אויב ומסרו נפשם על מולדתינו
עם זכרם נגביר מפעלינו.

על

הר גבה עלי לך מבשרת
ציון הרימי בכח קולך
מבשרות ירושלים: שאי
סביב עיניך וראי כלם
נקבצו באו לך:

בניך מרחוק יבאו
ובנותיך על צד תאמנה:
מי אלה כעב תעופינה
וכיונים אל ארבותיהם:
כי לי איים יקוו ואניות
תרשיש להביא בניך
מרחוק:

יִפְתְּחוּ
שְׁעָרַיִךְ
תָּמִיד
יוֹמָם
וָלַיְלָה
לא
יִסָּגֵרוּ:

שפוך חמתך
על הגויים
אשר לא ידעוך
ועל הממשלות
אשר בשמך לא
קראו: כי אכל
את יעקב ואת נוהו
השמו שפך עליהם
זעמך ותשמידם
מתחת פני השמים
מנעי קולך מבכי
ועיניך מדמעה כי יש
שכר לפעולתך ושבו
מארץ אויב

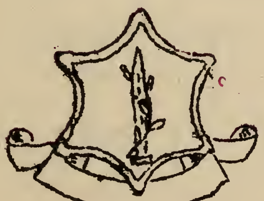
והיא שעמדה!

לאבותינו ולנו שלא אחד בלבד
עמד עלינו לכלותינו: אלא שבכל
דור ודור עומדים עלינו לכלותינו
והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם

אם הרדי נשף עלינו נערמו
לא דעכו כל הנצוצות לא תמו
מהרי הנשף עוד נחצוב להבה
מנקיקי הסלעים ספירים לרבבה

אנחנו עדה עקשת,
עדת יעקב מדור דור.
מי לארץ, ארץ מורשת,
דרכנו יחסם ויגדר?
בגלגול לידה מחדשת
נפרק כל שער וגבול
נחשלנו ידינו כעשת
להתיר משיח כבול.
שלנו זאת היבשת,
העמק, ההר והגיא.
לא עוד תקותנו נואשת,
עוד חי ישראל, עוד חי!

בפרץ ובגיל בא החקלאי
אל נחלתו החדשה
כדי להכשירה לחרישה.
ברוך השם! מרחב בלי די!
אבל אסור עכשו להתרשל!
מחר יבוא הטרקטור המשתף
לחרש שדו עם שדות כל השכנים.
ועוד היום חיב הוא לסקל
את נחלתו כלה מאבנים.
אך מאמין הנו בכחותיו,
והעקר: אל בטלה!
השחר הן רק זה עתה עלה.
ואם יעבד בלי הרף
יגמר את הסקול עד בוא הערב.
אך אם יהיה הכרח -
ידו הוא גם לערב לא ינח...
והאכר לעבודה נגש.
כל השדה היה מרש
באבנים שונות: קטנות, בינוניות,
אך גם ענקיות,
ממש כל אבן - תל!
והאכר נמלך: „אמרי אינשי:
„כל התחלה קשה",
ואם מהגדולות אחל
הן עוד יותר ההתחלה תקשה,
וטרם עוד אראה סמן של התקדמות
איעף, איגע רוחי ימוט,
ידי תרפינה ולבסוף
רב השדה לא יסקל.
מוטב אפוא כי „מהקל
אל הכבד".
--- שעה חולפה אחרי שעה
והאכר עובד, עובד
בחריצות, בהנאה.
ומתענג על כל חלקה
אשר מאבנים נקה.
ובאמת, עם השקיעה

רב השדה כבר לא האפיר
מאבנים, כי אם השחיר
באדמה דשנה ופוריה.
אך דא עקא
כי לא הכל נקה,
והסלעים האדירים
גם פה גם שם עוד מזדקרים.
ואם כי מספרם לא רב
הם עלולים בכל מקום
למחרשה הדרך לחסם.
וכל עוד הם לא יסלקו מכאן
אין השדה לחרישה נתן.
אז האכר, עיף ומיגע
מעבודה בלי הפוגה,
אל הסלעים קרב
במאמץ נועז.
אבל שום סלע ממקומו לא זז,
ורק עכשו החור
לחביבנו האכר,
כי לו היה מתחיל עבודתו
בשעות שחרית, בעוד כחו אתו,
מהגדולות באבנים -
היה יכל ודאי אז לשכנע
את הסלעים העקשנים
להכנע ולהרתע.
ולו היו לערב נשארות
האבנים הזעירות -
כלום לא היה יכל אותן
(אפילו הוא יגע) לפנות?
אך אם את כל יוסו לפעוטות
נתן,
אם כל כחו הוציא על הקטנות
מאין לו עכשו אונים לדלות
בשביל המאבק עם הגדולות?

ד. שמעוני.

נברך על הגפן ועל
פרי הגפן ועל תנובת
השדה ועל ארץ חמדה
טובה ורחבה שנתן לנו
לאכול מפריה ולשבוע
מטובה.

נברך על אשר
גאלנו והגענו ללילה **זה**
בו מצה ומרור **נאכל**

כן נגיע למועדים
ולרגלים הבאים
לקראתנו בשלום
שמחים בבנין ארצנו
וששים לחרותנו:

נוה-ים תש"יא